

ประมวลรายวิชา
สาขาวิชาการบริหารงานตำรวจและกระบวนการยุติธรรม มหาวิทยาลัยทักษิณ
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567

1. หลักสูตร: รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
2. รายวิชา: 1502244 กฎหมายอาญา 1 3(3-0-6)
Criminal law 1

3. บุรพวิชา: ไม่มี
4. บรรยาย: มหาวิทยาลัยทักษิณ
5. ปฏิบัติ:
6. ผู้จัดการรายวิชา : พ.ต.ท.ดร.อิศราวุธ อ่อนน้อม
7. อาจารย์ผู้สอน : พ.ต.ท.ดร.อิศราวุธ อ่อนน้อม

8. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected Learning Outcome) จากหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สู่วิชาที่มีดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1.1 มีคุณธรรมและจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ โดยเน้นความซื่อสัตย์สุจริต อ่อนน้อมถ่อมตน และมีจิตสาธารณะ

1.2 มีวินัย ขยันและรับผิดชอบในหน้าที่ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

2. ด้านความรู้

2.1 เข้าใจ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีของสาขาการจัดการ/การจัดนวัตกรรมการ/นวัตกรรมสังคม

2.2 สามารถพัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ การตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์

2.3 ตระหนักรู้ถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

3. ด้านทักษะทางปัญญา

3.1 สามารถพัฒนางานสร้างสรรค์ ด้านการจัดการนวัตกรรมทางสังคมสู่การปฏิบัติงานได้จริง

3.2 สามารถบูรณาการองค์ความรู้ด้านการจัดการ มาประยุกต์ใช้ได้อย่างทันสมัย

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 สามารถปรับตัวได้ในสังคมที่มีความหลากหลาย รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างได้อย่างสร้างสรรค์

4.2 มีความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเองและแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำและสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

4.3 มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับพื้นฐานของตนเองและบริบทของกลุ่ม

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 มีความสามารถเลือกใช้หลักทางคณิตศาสตร์หรือสถิติพื้นฐานนำไปพยากรณ์ คิด วิเคราะห์ นำเสนอประเด็นเพื่อแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน

5.3 สามารถสื่อสารและจัดการเทคโนโลยีดิจิทัลด้านการจัดการนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9. คำอธิบายรายวิชา (Course Description)

ลักษณะของกฎหมายอาญา หลักทั่วไปแห่งกฎหมายอาญา ทฤษฎีว่าด้วยความผิด ทฤษฎีว่าด้วยความรับผิดทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1 ลักษณะของโทษ การกำหนดโทษ เหตุต่าง ๆ อันกระทบกระเทือนถึงการลงโทษทางอาญา บทบัญญัติทั่วไปที่ใช้แก่ความผิดลหุโทษตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1

Nature of criminal law; general principles of criminal law; theories of offences; theories of criminal liability; punishment; and provisions applicable to petty offences as provided in the Criminal Code

10. ผลการเรียนรู้ของรายวิชา (Course learning outcomes; CLOs)

ผลการเรียนรู้ของรายวิชา (Course learning outcomes; CLOs)	ELOs หลักสูตร
10.1 อธิบายความหมายของกฎหมายอาญาหลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดทางอาญา เอกลักษณะของกฎหมายอาญา	1, 2
10.2 ตระหนักถึงการใช้กฎหมายอาญาย้อนหลักเพื่อเป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิด	2, 3
10.3 อธิบายถึงโครงสร้างความผิดทางอาญา โครงสร้างความรับผิดทางอาญา	3
10.4 อธิบายประเภทของความผิดอาญา การบังคับใช้กฎหมายอาญา	3
10.5 อธิบายถึงการกระทำความผิดหลายบทหลายกระทง	7
10.6 อธิบายถึงทฤษฎีการลงโทษและทฤษฎีวิธีการเพื่อความปลอดภัย	4, 6

11. แผนการสอน/การเรียนรู้ (Teaching and Learning Schedule)

ครั้งที่/ วัน เดือน ปี	จำนวน ชั่วโมง		หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	กิจกรรมการเรียน การสอน และสื่อที่ ใช้	ผู้สอน
	ท	ป				
(1)	9	-	'- แนะนำเค้าโครงรายวิชาและ วัตถุประสงค์ของรายวิชา เอกสาร ประกอบการสอน ตลอดจนการวัด ประเมินผล 1. ความหมายของกฎหมายอาญา 2. หลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิด ทางอาญา 3. เอกลักษณะของกฎหมายอาญา 4. ลักษณะของกฎหมายอาญา โครงสร้างความผิดทางอาญา 1. การกระทำครบ ตาม “องค์ประกอบ ที่กฎหมายบัญญัติ” 2. การกระทำไม่มีกฎหมายยกเว้น ความผิด 3. การกระทำไม่มีกฎหมายยกเว้นโทษ โครงสร้างความรับผิดทางอาญา 1. การกระทำครบตาม “ องค์ประกอบ		ซักถาม สรุปล สื่อ Presentation	พ.ต.ท.ดร.อิสราวุธ อ่อนนุ่ม

ครั้งที่/ วัน เดือน ปี	จำนวน ชั่วโมง		หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	กิจกรรมการเรียน การสอน และสื่อที่ ใช้	ผู้สอน
	ท	ป				
			<p>ที่กฎหมายบัญญัติ”</p> <p>1.1 ต้องมีการกระทำ</p> <p>1.2 การกระทำครบ “องค์ประกอบ ภายนอก”</p> <p>1.3 การกระทำครบ “องค์ประกอบ ภายใน”</p> <p>1.4 ผลของการกระทำสัมพันธ์กับการ กระทำตามหลักในเรื่องของ ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล ของการกระทำ</p>			
(2)	9	-	<p>- การใช้กฎหมายอาญาย้อนหลักเพื่อ เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิด กฎหมายที่บัญญัติในภายหลังยกเลิก ความผิดตามกฎหมายที่ใช้ในขณะ กระทำความผิดกฎหมายที่บัญญัติใน ภายหลังมิได้ยกเลิกความผิดกฎหมาย ที่ ใช้ขณะกระทำ แต่มีความแตกต่างกัน</p> <p>- โครงสร้างความรับผิดทางอาญา โครงสร้างข้อที่ 2 การกระทำที่ไม่มี กฎหมายยกเว้นความผิด</p> <p>2.1 ป้องกัน</p> <p>2.2 ยินยอม</p> <p>โครงสร้างที่ 3 การกระทำที่ไม่มีกฎหมาย ยกเว้นโทษ</p> <p>3.1 จำเป็น</p> <p>3.2 เหตุลดโทษ</p> <p>3.3 บันดาลโทษ</p> <p>- โครงสร้างข้อที่ 3 การกระทำที่ไม่มีกฎหมายยกเว้นโทษ</p> <p>-การกระทำที่มีกฎหมายยกเว้นโทษ</p> <p>(1) จำเป็น</p> <p>(2) อายุน้อย</p> <p>(3) คนวิกลจริต</p> <p>(4) ผู้มีเมตตา</p> <p>(5) คาสั่งที่มีชอบด้วยกฎหมายของเจ้า พนักงาน</p> <p>(6) การกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ความผิดระหว่างสามีและภรรยา</p>		สอนซักถาม บรรยาย สรุป สื่อ Presentation	พ.ต.ท.ดร.อิศราวุธ อ่อนน้อม

ครั้งที่/ วัน เดือน ปี	จำนวน ชั่วโมง		หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	กิจกรรมการเรียน การสอน และสื่อที่ ใช้	ผู้สอน
	ท	ป				
(3)	9	-	<ul style="list-style-type: none"> - ประเภทของความผิดอาญา - การบังคับใช้กฎหมายอาญา - การกระทำความผิดโดยพลาด - การสำคัญผิด <ol style="list-style-type: none"> 1. การสำคัญผิดในตัวบุคคล 2. การสำคัญผิดในข้อเท็จจริง 3. สำคัญผิดว่ามีข้อเท็จจริงซึ่งทำให้การกระทำไม่เป็นความผิด 4. สำคัญผิดว่ามีข้อเท็จจริงซึ่งทำให้ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษหรือได้รับโทษน้อยลง - การพยายามกระทำความผิด <ol style="list-style-type: none"> 1. พยายามกระทำความผิด 2. พยายามกระทำความผิดที่เป็นไปไม่ได้อย่างแท้จริง 3. การยับยั้งกลับใจ 		ซักถาม บรรยาย สรุปล สื่อ Presentation	พ.ต.ท.ดร.อิศราวุธ อ่อนนุ่ม
(4)	9	-	<ul style="list-style-type: none"> - กฎหมาย ที่มีผู้เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป <ol style="list-style-type: none"> 1. ตัวการ 2. ผู้ใช้ 3. ผู้สนับสนุน - การกระทำความผิดหลายบทหลายกระทง <ol style="list-style-type: none"> 1. กรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท 2. หลายกรรมต่างกัน - โทษ <ol style="list-style-type: none"> 1 ประเภทของโทษ 2 โทษประหารชีวิต 3 โทษจำคุก <ol style="list-style-type: none"> 3.1 การคำนวณระยะเวลาจำคุก 3.2 การรับโทษจำคุก 3.3 การเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นโทษกักขัง 3.4 การยกโทษจำคุก 3.4 รอกการลงโทษ รอกการกำหนดโทษ 		ซักถาม บรรยาย สรุปล สื่อ Presentation	พ.ต.ท.ดร.อิศราวุธ อ่อนนุ่ม
(5)	9	-	<ul style="list-style-type: none"> - โทษกักขัง <ol style="list-style-type: none"> 1 โทษกักขังจะใช้แก่ผู้กระทำความผิดในกรณีดังต่อไปนี้ 		ซักถาม บรรยาย สรุปล สื่อ Presentation	พ.ต.ท.ดร.อิศราวุธ อ่อนนุ่ม

ครั้งที่/ วัน เดือน ปี	จำนวน ชั่วโมง		หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	กิจกรรมการเรียน การสอน และสื่อที่ ใช้	ผู้สอน
	ท	ป				
			1.1 เปลี่ยนมาจากโทษจำคุก 1.2 เปลี่ยนมาจากโทษปรับ 1.3 ชัดขึ้นคำพิพากษาให้ยึดทรัพย์สิน 1.4 ไม่ยอมทำทัณฑ์บนหรือยอมทำแต่ หาประกันไม่ได้ 2 ลักษณะของโทษของกักขัง 3 สภาพความเป็นอยู่และการทำงาน ในขณะถูกกักขัง 4 การเปลี่ยนโทษกักขังเป็นโทษจำคุก 5 โทษปรับ 6 โทษริบทรัพย์สิน 7 การเพิ่มโทษ ลดโทษ ทฤษฎีการลงโทษและทฤษฎีวิธีการเพื่อ ความปลอดภัย -โทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย -อายุความและอื่นๆ -สรุปเนื้อหาที่เรียน			
	3		สอบปลายภาค			

12. กิจกรรมการเรียนการสอน (Teaching learning activity) และวิธีการประเมิน (Assessment) ที่สอดคล้องกับ
ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (Course learning outcomes; CLOs)

CLOs รายวิชา	กิจกรรมการเรียนการสอน (Teaching learning activity)	วิธีการประเมิน (Assessment)	ช่วงเวลาที่ ประเมิน	สัดส่วนของ คะแนนที่ ประเมิน
10.1, 10.2 10.3, 10.4 10.5, 10.6	-การถาม-ตอบ อธิบายและสรุป จากการศึกษาข้อมูลด้วยตนเอง อธิบายในชั้น เรียนแล้วร่วมสรุป	-ซักถาม -ทดสอบ	สัปดาห์ที่ 1	10 %
10.7	ถาม ตอบ วิเคราะห์เปรียบเทียบ ความเหมือน และแตกต่าง	ทดสอบ	สัปดาห์ที่ 2	5 %
10.8 10.9	-การถาม-ตอบ อธิบายและสรุป	-ซักถาม -ทดสอบ	สัปดาห์ที่ 3	5 %
10.10	-จัดกลุ่มศึกษาข้อมูลด้วยตนเอง วิเคราะห์ ออกแบบงาน และนำเสนอในชั้นเรียนแล้ว ร่วมสรุป	-นำเสนองาน (งานเอกสาร และการนำเสนอ งาน)	สัปดาห์ที่ 4 สัปดาห์ที่ 5	20 % (10 %/10 %)
	ปลายภาค	-ทดสอบ	สัปดาห์ที่ 6	60 %

13. เกณฑ์การประเมิน

13.1 กำหนดเป็นช่วงคะแนน (Fix Rate) การตัดเกรดแบบ 8 เกรด

ผลการเรียนและแน		ผลการเรียนและแน	
A	>80 %	C	60-64.99 %
B+	75-79.99 %	D+	55-59.99 %
B	70-74.99 %	D	50-54.99 %
C+	65-69.99 %	F	< 50 %

13.2 วิธีกำหนดช่วงคะแนนโดยใช้ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Mean \pm SD) การตัดเกรดกำหนดให้คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 80% ได้เกรด A และ คะแนนน้อยกว่า 50% ได้เกรด F

หมายเหตุ นิสิตสามารถอุทธรณ์ร้องทุกข์เรื่องการประเมินผลคะแนน และการตัดเกรดได้ โดยการแจ้งและยื่นคำร้องผ่านทางนักวิชาการศึกษา วิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา

วิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ

เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric)

การทำรายงาน (Report) 10 คะแนน

ระดับมาตรฐาน/ รายละเอียดเกณฑ์ การให้คะแนน	สูงกว่ามาตรฐาน	ได้มาตรฐาน	ใกล้เคียงมาตรฐาน	ต่ำกว่ามาตรฐาน
	(7.5-10 คะแนน)	(5-7.4 คะแนน)	(2.5-4.9 คะแนน)	(0-2.4 คะแนน) *
ความครบถ้วนของ ประเด็น และ ความถูกต้องของ ข้อมูล***	- ประเด็นที่นำเสนอครบถ้วน เนื้อหาในแต่ละประเด็นมีความ สมบูรณ์ - ข้อมูลที่กล่าวอ้างถูกต้องตาม ข้อเท็จจริงที่ปรากฏ	- ประเด็นที่นำเสนอครบถ้วน แต่เนื้อหาในบางประเด็นยัง ขาด ความสมบูรณ์ ข้อมูลที่กล่าวอ้างถูกต้องตาม ข้อเท็จจริงที่ปรากฏ	- ประเด็นที่นำเสนอไม่ ครบถ้วนนอกจากนี้ เนื้อหาใน บางประเด็น ยังขาด ความสมบูรณ์ - ข้อมูลที่กล่าวอ้างบางส่วน คลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริง ที่ปรากฏ	- ตอบไม่ตรงประเด็น - ประเด็นที่นำเสนอไม่ ครบถ้วน นอกจากนี้ เนื้อหา ในประเด็นที่ นำเสนอยังขาด ความสมบูรณ์ - ข้อมูลที่กล่าวอ้างบางส่ว คลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริง ที่ปรากฏ
ความชัดเจน และ ระดับการคิด วิเคราะห์	- คำอธิบาย/ข้อโต้แย้ง/ ข้อสังเกตแสดงให้เห็นถึงการ คิดวิเคราะห์อย่างชัดเจน - คำอธิบาย/ข้อโต้แย้ง/ ข้อสังเกตแสดงให้เห็นถึงระดับ การคิดวิเคราะห์ที่ลึกซึ้ง	- คำอธิบาย/ข้อโต้แย้ง/ ข้อสังเกตแสดงให้เห็นถึงการ คิดวิเคราะห์อย่างชัดเจน - คำอธิบาย/ข้อโต้แย้ง/ ข้อสังเกต แสดงให้เห็นถึง ระดับการคิดวิเคราะห์ที่ เหมาะสมกับหัวข้อ	- คำอธิบาย/ข้อโต้แย้ง/ ข้อสังเกตไม่สามารถแสดงให้เห็น ถึงการคิดวิเคราะห์อย่าง ชัดเจน เพราะมีสัดส่วนของ การบรรยายข้อเท็จจริงอยู่มาก - คำอธิบาย/ข้อโต้แย้ง/ ข้อสังเกต แสดงให้เห็นถึง ระดับการคิดวิเคราะห์แบบผิว เผิน	- คำอธิบาย/ข้อโต้แย้ง/ ข้อสังเกตมีลักษณะเป็นการ บรรยายข้อเท็จจริงปราศจาก การคิดวิเคราะห์
ความเชื่อมโยงของ เนื้อหา	เนื้อหามีความเชื่อมโยงกัน ทั้งหมด	เนื้อหาบางส่วนยังขาดความ เชื่อมโยง	เนื้อหาส่วนใหญ่ยังขาดความ เชื่อมโยง	เนื้อหาขาดความเชื่อมโยง
ความเหมาะสม และ ความถูกต้องในการ ใช้ภาษา	- ใช้ภาษาวิชาการอย่าง เหมาะสม - การใช้คำ และการสะกดคำถูกต้องตาม หลัก ไวยากรณ์ - ลายมืออ่านง่าย	- ใช้ภาษาวิชาการปะปนกับ ภาษาพูดบ้าง - การใช้คำและการสะกดคำ ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ - ลายมืออ่านง่าย	- ใช้ภาษาวิชาการปะปนกับ ภาษาพูดค่อนข้างมาก - การใช้คำและการสะกดคำใน บางจุดผิดหลักไวยากรณ์ - ลายมืออ่านยากเป็นบางจุด	- ใช้ภาษาพูด - การใช้คำและการสะกดคำใน บางจุดผิดหลักไวยากรณ์ - ลายมืออ่านยากหลายจุด หรือ อ่านไม่ออก

ระดับมาตรฐาน/ รายละเอียดเกณฑ์ การให้คะแนน	สูงกว่ามาตรฐาน	ได้มาตรฐาน	ใกล้เคียงมาตรฐาน	ต่ำกว่ามาตรฐาน
	(7.5-10 คะแนน)	(5-7.4 คะแนน)	(2.5-4.9 คะแนน)	(0-2.4 คะแนน) *
ปริมาณเนื้อหาที่ นำเสนอ	เนื้อหาที่น่าสนใจมีปริมาณ เหมาะสมกับหัวข้อ	เนื้อหาที่น่าสนใจมีปริมาณ เหมาะสมกับหัวข้อ	เนื้อหาที่น่าสนใจมีปริมาณน้อย เกินไป	การนำเสนอมีเนื้อหาปริมาณ น้อยมาก
ความน่าเชื่อถือของ แหล่งข้อมูล ที่ อ้างอิง	แหล่งข้อมูลที่อ้างอิงมีความ น่าเชื่อถือสูง เช่น วารสารวิชาการ ที่อยู่ใน ฐานข้อมูลระดับนานาชาติ และ/หรือระดับชาติ งานวิจัยที่ ได้รับการเผยแพร่ผ่าน หน่วยงานระดับชาติ ฯลฯ	แหล่งข้อมูลที่อ้างอิงมีความ น่าเชื่อถือสูง เช่น วารสารวิชาการที่อยู่ใน ฐานข้อมูลระดับนานาชาติ และ/หรือ ระดับชาติ งานวิจัยที่ได้รับการ เผยแพร่ผ่านหน่วยงาน ระดับชาติ ฯลฯ	แหล่งข้อมูลที่น่าสนใจอ้างอิง บางส่วนยังขาดความน่าเชื่อถือ เช่น blog หรือ website ที่ไม่ ปรากฏนามผู้เขียน และ/หรือ รายละเอียดอื่นใดที่ทำให้เชื่อ ได้ว่าข้อมูลที่น่าสนใจใน blog หรือ website เป็นข้อเท็จจริง	แหล่งข้อมูลที่น่าสนใจอ้างอิงขาด ความน่าเชื่อถือ และ/หรือไม่มี การอ้างอิงถึง แหล่งที่มา
การมีส่วนร่วมของ สมาชิกในกลุ่ม **	มีส่วนร่วมสม่ำเสมอ	มีส่วนร่วมบ่อยครั้ง	มีส่วนร่วมบางครั้ง	มีส่วนร่วมน้อยครั้ง/ขาดการมี ส่วนร่วม

การนำเสนอในชั้นเรียน (Presentation)

ระดับมาตรฐาน/ รายละเอียดเกณฑ์ การให้คะแนน	สูงกว่ามาตรฐาน	ได้มาตรฐาน	ใกล้เคียงมาตรฐาน รายละเอียด	ต่ำกว่ามาตรฐาน
	(7.5-10 คะแนน)	(5-7.4 คะแนน)	(2.5-4.9 คะแนน)	(0-2.4 คะแนน)
การถ่ายทอดเนื้อหา	<ul style="list-style-type: none"> - คล่องแคล่ว ไม่ติดขัด ทำให้เข้าใจประเด็นได้ง่ายและเร็ว - การพูดมีการเว้นจังหวะ และการเน้นคำ หรือ เน้นสาระสำคัญอย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้ฟังติดตามการนำเสนอ - ความเร็วในการพูดอยู่ในระดับเหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> - คล่องแคล่ว ไม่ติดขัด ทำให้เข้าใจประเด็นได้ง่าย - การพูดมีการเว้นจังหวะอย่างเหมาะสม - ความเร็วในการพูดอยู่ในระดับเหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่คล่องแคล่ว มีการหยุดชะงักเป็นบางจังหวะ - พูดเร็วจนจับความไม่ค่อยได้พูด ซ้ำจนเกินไป 	<ul style="list-style-type: none"> - ติดขัดหลายครั้ง หรือ ใช้คำ เช่น “เออ” “อ่า” บ่อยครั้ง - หยุดชะงักในหลายจังหวะ - พูดเร็วจนจับความไม่ค่อยได้พูดซ้ำจนเกินไป
การสบสายตา	สบสายตากับผู้ฟังอยู่ตลอดเวลาเพื่อดึงดูดให้ผู้ฟังสนใจในเนื้อหาที่ถ่ายทอด	สบสายตากับผู้ฟังพอสมควร	สบสายตากับผู้ฟังน้อยครั้งมาก	ไม่สบสายตากับผู้ฟัง หรือ ก้มหน้าอ่านบทพูด
การใช้น้ำเสียง	<ul style="list-style-type: none"> - น้ำเสียงเต็มเปี่ยมด้วยความมั่นใจ - ความดังของเสียงเหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> - น้ำเสียงสะท้อนถึงความมั่นใจ - ความดังของเสียงเหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> - น้ำเสียงสั้นเครือบ้าง - ใช้เสียงเบาบ้าง ดังบ้างสลับกันไป 	<ul style="list-style-type: none"> - น้ำเสียงสั้นเครือ - ใช้เสียงเบาเหมือนการกระซิบหรือดังเหมือนการตะคอก หรือ การตะโกน
การใช้ภาษากายในการสื่อสาร	ใช้ภาษากายอย่างคล่องแคล่ว เช่น ยกมือ ผายมือ เพื่อดึงดูดให้ผู้ฟังรู้สึกสนใจในสิ่งที่อธิบาย	ใช้ภาษากายในการสื่อสารพอสมควร เช่น ยกมือ ผายมือ เพื่อให้ผู้ฟัง สนใจในสิ่งที่อธิบาย	มีการใช้ภาษากายน้อยครั้งในการสื่อสาร	ไม่มีการใช้ภาษากายใดๆ ในการสื่อสาร

14. เอกสารอ่านประกอบ

-